

Tērpu izgatavošanas un stila speciālista profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – tērpu izgatavošanas un stila speciālists.
2. Profesijas kods – 3432 29.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– tērpu izgatavošanas un stila speciālists sadarbībā ar klientu izvēlas tērpu modeļus, zīmē to skices, komplektē tērpu garderobi, pārzina modes tendences un vizuālā tēla veidošanas pamatprincipus, patstāvīgi plāno un organizē savu darbu. Konstruē, modelē, piegriež, izgatavo dažāda stila apģērbus, kas piemēroti individuālai valkāšanai vai rūpnieciskai ražošanai.

Tērpu izgatavošanas un stila speciālists kā pašnodarbināta persona vai individuālais komersants strādā uzņēmumos, kas ražo apģērbus vai izpilda individuālus pasūtījumus.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja sazināties ar klientu, izmantojot zināšanas pozitīvas saskarsmes veidošanā.

2. Spēja novērtēt klienta vizuālo tēlu, izmantojot zināšanas par auguma figūru tipiem.

3. Spēja konsultēt klientu tērpu garderobes veidošanā un aksesuāru izvēlē, pārzinot aktuālās modes tendences.

4. Spēja veidot klientam piemērotu individuālo krāsu skalas, izmantojot krāsu gammas un audumu paraugus.

5. Spēja veidot stila kolāžas, izmantojot dažādus vizuālās izteiksmes līdzekļus.
6. Spēja izvēlēties apģērba izveidei atbilstošus materiālus, ņemot vērā to īpašības un veidu.
7. Spēja noņemt klienta auguma mērus, veikt aprēķinus un konstruēt apģērba pamatpiegrieztni, lietojot atbilstošas metodes un instrumentus.
8. Spēja modelēt piegrieztnes atbilstoši izvēlētajai apģērba iecerei.
9. Spēja izvēlēties apģērbam atbilstošu furnitūru un galantēriju, izmantojot pieejamo sortimentu.
10. Spēja piegriezt apģērba, ergonomiski veidojot piegrieztni izklājumus, ievērojot materiāla virzienu, saskaņojot rakstu, lietojot atbilstošus instrumentus un ierīces.
11. Spēja izvēlēties atbilstošas šūšanas iekārtas un tehnoloģiju, lietot tās apģērba izveidē.
12. Spēja konstatēt nepieciešamās korekcijas un novērst apģērba konstruktīvās nepilnības laikošanas procesā.
13. Spēja sagatavot apģērba laikošanai un novērst konstruktīvās nepilnības.
14. Spēja izgatavot apģērba, veicot šūšanas iekārtu regulāciju atbilstoši izvēlētajai tehnoloģijai, kontrolējot izstrādājuma kvalitāti.
15. Spēja veikt apģērba izgatavošanas starpperācības un galīgo higrtermisko apstrādi atbilstoši tehnoloģijai, izmantojot materiālam atbilstošas iekārtas un palīgierīces.
16. Spēja veidot stilistiski vienotu tērpa ansambli, izmantojot zināšanas par tērpa kompozīciju un tērpa izgatavošanas tehnoloģijām.
17. Spēja pieņemt klienta pasūtījumu, izstrādājot pakalpojuma izmaksu tāmi un noformējot nepieciešamo dokumentāciju.
18. Spēja orientēties aktuālajās modes tendencēs, izmantojot dažādus informatīvos avotus.

19. Spēja analizēt esošo klienta tērpu garderobi un konsultēt par tās veidošanas principiem.
20. Spēja zīmēt cilvēka figūru skices, lietojot zināšanas plastiskajā anatomijā.
21. Spēja sadarboties ar citu saistīto profesiju pārstāvjiem un uzņēmumiem aktuālu jautājumu risināšanā.
22. Spēja lietot informācijas meklēšanas un atlases līdzekļus.
23. Spēja darboties komandā, plānot, organizēt un vadīt darbu, noteikt izpildāmo darbu prioritātes.
24. Spēja veikt darbu patstāvīgi un uzņemties atbildību par sava darba rezultātu.
25. Spēja ievērot profesionālās un vispārējās ētikas principus.
26. Spēja ievērot darba aizsardzības prasības, veikt darba pienākumus, nekaitējot savai un kolēģu veselībai.
27. Spēja sniegt pirmo palīdzību.
28. Spēja ievērot vides aizsardzības prasības un veikt darba pienākumus, nekaitējot videi.
29. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.
30. Spēja lietot profesionālo terminoloģiju.
31. Spēja ievērot darba tiesisko attiecību normas.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Identificēt tekstilmateriālus.
2. Lietot tērpa kompozīcijas veidošanas pamatprincipus.
3. Analizēt klienta esošo tērpu garderobi.
4. Novērtēt klienta specifiskās vajadzības harmoniska vizuālā tēla veidošanai.

5. Iepazīstināt klientu ar viņam nepieciešamās tērpu garderobes veidošanas principiem.

6. Noteikt klienta auguma figūru tipus.

7. Noformulēt savu ideju par klienta tērpu garderobi.

8. Informēt klientu par piemērotāko tērpa stila risinājumu.

9. Attēlot auguma aprises atbilstoši zīmēšanas teorijai.

10. Veikt klienta auguma mērījumus.

11. Modelēt pamatpiegrieztni atbilstoši izvēlētajam modelim.

12. Konstruēt apģērba pamatpiegrieztni.

13. Izvēlēties attiecīgajam siluetam un materiālam atbilstošas uzlaides.

14. Sastādīt darbu izmaksu tāmi.

15. Labot apģērba konstrukcijas nepilnības.

16. Konstruēt apģērba atbilstoši izvēlētajai metodei.

17. Atrast piemērotākos aksesuārus izveidotajam stilam vai tērpa.

18. Izvēlēties audumu apģērba izgatavošanai atbilstoši klienta vēlmēm, modelim, stilam un finansiālajām iespējām.

19. Izvēlēties apģērba izgatavošanas tehnoloģijas.

20. Strādāt ar šūšanas iekārtām.

21. Strādāt ar higrtermiskajām iekārtām.

22. Kombinēt modes stilus.

23. Veikt apģērbam nepieciešamās korekcijas.

24. Veidot klienta tērpu garderobi, ievērojot dažādu tērpu komplektu veidošanas pamatprincipus.

25. Veidot stila kolāžas, izmantojot dažādus vizuālās izteiksmes līdzekļus.
26. Izvēlēties atbilstošu materiālu apģērba izveidei.
27. Sazināties ar klientu un noformēt pasūtījumu.
28. Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas principus.
29. Lietot informācijas tehnoloģijas savas profesionālās darbības veikšanai.
30. Iekārtot darba vietu atbilstoši veicamajam uzdevumam.
31. Ievērot darba aizsardzības noteikumus.
32. Ievērot vides aizsardzības prasības.
33. Pārvaldīt valsts valodu.
34. Pārvaldīt vienu svešvalodu profesionālās saziņas līmenī.
35. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.
36. Sniegt pirmo palīdzību.
37. Ievērot darba tiesisko attiecību prasības.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
  - 1.1. novitātes tērpu izgatavošanas industrijā;
  - 1.2. sezonālie individuālie cilvēka krāsu tipi.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
  - 2.1. plastiskā anatomija;
  - 2.2. krāsu mācība;
  - 2.3. vizuālā tēla veidošanas pamatprincipi;
  - 2.4. konstrukciju izmēru gradēšana.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. informācijas tehnoloģijas;
- 3.2. tērpu garderobes veidošanas principi;
- 3.3. aktuālās modes tendences;
- 3.4. modes stili;
- 3.5. apģērbu konstruēšana;
- 3.6. apģērbu modelēšana;
- 3.7. apģērbu izgatavošanas tehnoloģija;
- 3.8. higrotermiskā apstrāde;
- 3.9. šūšanas iekārtas un to palīgierīces;
- 3.10. higrotermiskās iekārtas un to palīgierīces;
- 3.11. piegriešanas iekārtas un instrumenti;
- 3.12. piegrieztņu izklājumu veidošana;
- 3.13. tekstilmateriālu veidi un īpašības;
- 3.14. cilvēka figūru tipi;
- 3.15. vizuālās izteiksmes līdzekļi;
- 3.16. šūšanas furnitūra un tās veidi;
- 3.17. tērpu aksesuāri;
- 3.18. piegrieztnes konstruēšanas aprēķini;
- 3.19. tērpu kompozīcija;
- 3.20. komercdarbības pamati;
- 3.21. valsts valoda;
- 3.22. viena svešvaloda saziņas līmenī;
- 3.23. darba aizsardzība;
- 3.24. pirmā palīdzība;
- 3.25. vides aizsardzība;
- 3.26. darba tiesiskās attiecības;
- 3.27. darba vietas ergonomika;
- 3.28. profesionālās un vispārējās ētikas principi;
- 3.29. lietvedība;
- 3.30. grāmatvedības pamati.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1.Komunikācija ar klientu.	1.1.iepazīt klienta personību un uz klausīt viņa vēlmes; 1.2.novērtēt klienta vizuālo tēlu (auguma īpatnības); 1.3.palīdz izvēlēties atbilstošu apģērba risinājumu; 1.4.veikt klienta auguma mērījumus; 1.5.sadarboties ar klientu tērpa radīšanas procesā; 1.5.informēt klientu par apģērba kopšanu.
2.Apģērba piegrieztnes konstruēšana un modelēšana, piegriešana.	2.1.veikt aprēķinus pamatpiegrieztnes izstrādei; 2.2.konstruēt pamatpiegriezti; 2.3.modelēt izstrādājuma pamatpiegrieztni; 2.4.izvietot lekālus vai piegrieztnes uz auduma; 2.5.piegriezt izstrādājumu.
3.Izstrādājuma šūšana.	3.1.sagatavot darba vietu atbilstoši veicamajam darbam; 3.2.izvēlēties atbilstošu tehnoloģiju apģērba šūšanai. 3.3.izvēlēties atbilstošas iekārtas un veikt to tehnisko regulāciju; 3.4.sagatavot apģērba laikošanai; 3.5.veikt apģērba laikošana; 3.6.veikt korekcijas pēc laikošanas; 3.7.veikt apģērba šūšanu; 3.8.veikt atsevišķu mezglu un detaļu apstrādi; 3.9.veikt gatavo apģērba labošana; 3.10.veikt sīku tehnisku defektu novēršanu šūšanas iekārtām; 3.11.veikt šūšanu iekārtu tehnisko apkopi.
4.Higrotermiskā apstrāde.	4.1.izvēlēties audumam atbilstošo termisko apstrādi; 4.2.veikt starpoperāciju higrotermisko apstrādi; 4.3.veikt apģērba beigu higrotermisko apstrādi.
5.Pasūtījumu pieņemšana.	5.1.pieņemt pasūtījumus; 5.2.veikt saimnieciskās darbības uzskaiti (nodokļi, grāmatvedība utt.); 5.3.sastādīt darba izmaksu tāmi; 5.4.sadarboties ar citu profesiju pārstāvjiem (drēbnieks, dizainers, modes mākslinieks, lietišķās mākslas amatnieks);

	5.7.sadarboties ar citiem uzņēmumiem; 5.8.risināt darba konflikta situācijas.
6. Darba vietas organizēšana	6.1.sakārtot darba dokumentāciju; 6.2.ievērot darba drošības instrukcijas; 6.3.sakārtot darba vietu sākot un beidzot darbu.

Tērpu izgatavošanas un stila speciālista profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Andra Garkāja –	eksperts, SIA "NYBO Dobeļe", konstruēšanas departamenta vadītāja;
Indra Salceviča –	eksperts, SIA "SALT", valdes priekšsēdētāja;
Maruta Mikožāne –	eksperts, I.U. "Valērija B", modiste;
Māra Pērkone –	eksperts, I.U. "Valērija B", šuvēja;
Valērija Baltā –	eksperts, I.U. "Valērija B", vadītāja;
Raina Vīra –	moderators, RISEBA, asoc. prof.;
Jolanta Brilte –	moderators, SIA Biznesa augstskola Turība, projekta vadītāja.

Tērpu izgatavošanas un stila speciālista profesijas standarta eksperti:

Guntis Strazds –	biedrība "Vieglās rūpniecības uzņēmumu asociācija", prezidents;
Ludmila Jevsejenkova –	A/S "Lauma" apvienotā arodorganizācija, priekšsēdētāja.